

ERHVERVSJURA

EU GØR OP MED MOMSKLEMME

EU-RET: EU-Domstolen fastslår i en ny dom, at skattemyndighederne skal forhindre, at virksomheder ender i en "momsklemme". Det betyder, at en virksomhed skal hjælpes, hvis myndighedernes ansvar for ulovligt opkrævet moms forældes hurtigere, end virksomhedens pligt til at betale momsen tilbage til sine kunder.

HANS SØNDERBY CHRISTENSEN
advokat, specialiseret i EU-ret

erhverv@jlp.dk

PATRICK GOERGEN
advokat, specialiseret i EU-ret

erhverv@jlp.dk

I årene 1984-1994 leverede Banca Antoniana Popolare Veneta SpA, incorporante la Banca Nazionale dell'Agricoltura SpA (BAPV) tjenesteydelser på vegne af tre offentlige organer til virksomheder i Italien.

Honorarerne for disse tjenesteydelser blev i perioden anset for at være momspligtige, hvorfor BAPV opkrævede moms på sine honorarer. Momsen blev indbetalt efter de gældende forskrifter til Skat.

I 1999 ændrede Skat holdning til spørgsmålet, og ved bekendtgørelse blev det offentliggjort, at tjenesteydelserne havde karakter af skat. Derfor kunne der ikke opkræves moms af disse honorarer.

De tre offentlige organer anmodede herefter BAPV om at tilbagebetale den fejlagtigt opkrævede moms, og selskabet anmodede på sin side Skat om tilbagebetaling af momsen.

De italienske skatteregler foreskrev, at klage over afslag på tilbagebetaling af uretmæssigt betalte skatter og afgifter skal indgives inden to år efter betalingsdatoen for skatterne.

Ifølge de almindelige forældelsesregler i Italien er fristen 10 år og løber fra den dag, da retigheden kan påberåbes.

Dette betød rent juridisk, at BAPV ved dom kunne dømmes til at tilbagebetale den af selskabet uretmæssigt opkrævede moms til de offentlige organer, hvorimod selskabet ikke på samme måde kunne få dom over Skat til at modtage den samme uretmæssigt betalte moms tilbagebetalt fra Skat.

Sagen blev indbragt for EU-Domstolen med spørgsmålet om, hvorvidt det stred imod EU-rettens forbud mod forskelsbehandling og effektivitetsprincippet, at skattekrav over for Skat forældes hurtigere end det civile krav, som modtagerne af tjenesteydelserne kunne rette mod BAPV. Alt-så, om klemmen var i strid med EU-retten.

Effektivitetsprincippet går

Arkivfoto: Peder Hove Olesen

ud på, at de nationale retter skal have mulighed for effektivt at gennemføre Fællesskabsretten i medlemsstaterne, herunder have mulighed for effektivt at tilsikre borgerne i de enkelte medlemsstater de rettigheder, som følger af Fællesskabsretten. De nationale regler skal være indrettet på en sådan måde, at det i praksis ikke gøres umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, borgerne er tillagt efter Fællesskabsretten.

Det er ikke som udgangspunkt i strid med det fællesretlige effektivitetsprincip at fastsætte særlige nationale regler for, at krav om tilbagebetaling af skat skal fremsættes inden for visse frister. Så længe disse frister i øvrigt er af rimelig længde, som ikke gør kravene umulige eller uforholdsmæssigt vanskelige at påberåbe sig, er det ikke i strid med EU-retten at afskære krav efter udløbet af denne frist.

Da fristen i denne sag aktuelt var på to år, udtalte EU-Domstolen, at fristens længde ikke i sig selv udgjorde en overtrædelse af Fællesskabsretten.

Den to-årige frist for at sø-

ge tilbagebetaling af samme type krav mellem civile personer var således ikke i sig selv en overtrædelse af Fællesskabsretten.

EU-Domstolen opsummerede sin praksis, hvorefter medlemsstaterne er forpligtet til at indføre retlige regler og procedurer, der sikrer, at aftageren af ydelserne ikke i praksis forhindres i at søge den uretmæssigt fakturerede afgift retur.

Af tidligere praksis fra EU-Domstolen fremgår det også, at nationale myndigheder ikke kan påberåbe sig udløbet af en rimelig søgsmålsfrist, såfremt myndighedernes adfærd i forbindelse med denne frist reelt fratager en person retten til at søge tilbagebetaling.

I BAPV-sagen udtalte domstolen, at det ville have været umuligt eller uforholdsmæssigt besværligt for selskabet at opnå tilbagebetaling af den betalte moms for perioden 1984-1994 med den begrundelse, at afregningen af moms i denne periode blev anset for retmæssig af såvel selskabet som af de nationale skattemyndigheder.

EU-Domstolen anerkendte EU-Kommissionens opfattelse, hvorefter den italien-

ske frist for tilbagesøgning af krav fra tidspunktet for betalingen til Skat sammenholdt med, at Skat ved bekendtgørelsen fra 1999 havde ændret standpunkt med tilbagevirkende kraft i praksis, gjorde det umuligt for BAPV at opnå tilbagebetaling.

Der var for EU-Domstolen enighed om, at der fra de offentlige organer først blev rettet krav mod selskabet om tilbagebetaling af uretmæssigt betalte afgifter efter offentliggørelsen af bekendtgørelsen i 1999. Det vil sige, at kravene ikke blev rettet mod BAPV før dette selskabs krav mod skattemyndighederne var forældet.

De italienske myndigheder gjorde gældende, at spørgsmålet om lovlighederne af opkrævningen af moms havde været omtvistet i en vis tid. Myndighederne gjorde gældende, at som en konsekvens heraf burde en forudseende og påpasselig erhvervsdrivende have undersøgt spørgsmålet nærmere, og i det mindste kunne BAPV ikke have en berettiget forventning om, at tjenesteydelserne fortsat ville være momspligtige.

EU-Domstolen indtog det modsatte synspunkt. BAPV havde netop – som en påpasselig og forudseende erhvervsdrivende – betalt de omtvistede afgifter til staten i overensstemmelse med gældende ret på tidspunktet for afgiftens betaling til staten.

Domstolen udtalte videre, at det først var ved fremkomsten af bekendtgørelsen i 1999, at det blev klart, at skattemyndighederne udtrykkeligt bekræftede, at tjenesteydelserne ikke var momspligtige. EU-Domstolen understregede i samme forbindelse, at det er skattemyndighederne, der som den administrative myndighed er ansvarlig for at sikre anvendelsen af lovgivningen.

På denne baggrund udtalte Domstolen for det første, at effektivitetsprincippet principielt ikke er til hinder for en national lovgivning som den italienske, hvorefter forældelsesfristen for BAPV's krav mod staten forældes hurtigere end kravet fra kunderne mod BAPV. Men det forholder sig anderledes, når anvendelsen af de nationale regler har til følge, at BAPV fuldstændigt afskæres

fra at kræve tilbagebetaling af den med urette betalte moms, som BAPV har skullet tilbagebetale til sine kunder.

Med andre ord skal skattemyndighederne hjælpe virksomhederne ud af den klemme, hvorefter de er afskåret fra at kræve kompensation for de udgifter, som de er blevet pålagt at betale til deres samarbejdspartnere i anledning af opkrævning af afgifter hos kunderne, som senere viser sig ulovlig.

På dette grundlag tabte Italien sagen til BAPV, som nu skal have kompensation for udgifterne til sine kunder i anledning af den ulovlige momsopkrævning. Klemmen er løst for BAPV – den italienske stat skal punge ud.

Hver anden uge bringer Morgenavisen Jyllands-Posten en artikel om aktuel EU-ret udarbejdet af advokaterne Hans Sønderby Christensen (H), advokatfirmaet hansen | sønderby, samt advokat Patrick Goergen, Etude Goergen, begge specialiserede inden for området.